

Dosarul nr. 2rac-305/2021
2-18193817-01-2rac-26112021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Gh. Stratulat)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, A. Malîi, I. Dutca)

DECIZIE

23 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Nicolae Craiu
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Bayro”, reprezentată de avocatul Veaceslav Jarovlea,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Bayro” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vexolding”, intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat cu privire la obligarea eliberării facturii și semnării actului de primire-predare,

împotriva deciziei din 23 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitate „Vexolding” în proces de lichidare, Radu Demcenco, a fost casată hotărârea din 30 iulie 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 15 octombrie 2018 SRL „Bayro” (denumire schimbată din SRL „Tripav”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Vexolding”, intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat cu privire la obligarea eliberării facturii și semnării actului de primire-predare.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 21 august 2015, între SRL „Vexolding” și SRL „Tripav” a fost încheiat contractul de antrepriză nr.0818/15 privind construcția imobilului - hală în satul Seliște, r-nul Orhei.

A menționat reclamantul că, potrivit pct. 2.1. din contractul de antrepriză, costul lucrărilor și materialelor a fost stabilit în mărime de 1 650 000 de lei, ce este echivalent cu 78 200 de euro la momentul semnării contractului.

A relatat reclamantul că, în perioada 21 septembrie 2015 - 15 martie 2016, a transferat la contul SRL „Vexolding” suma totală de 1 674 090,30 de lei, echivalent a sumei de 78 000 de euro.

A susținut că, pârâta nu eliberează factura fiscală și nu semnează actul de predare-primire a lucrărilor îndeplinite pe suma de trecere în cont a TVA achitate, ceea ce contravine prevederilor art. 117 alin. (1) și art. 108 alin. (8) Codul fiscal, drept urmare compania SRL „Bayro”, din cauza pârâtei, nu poate trece la cheltuieli sumele transferate în mărime de 1 674 090,30 de lei și TVA achitat.

A considerat reclamantul că, SRL „Vexolding” este obligată să elibereze factura fiscală pentru suma transferată de 1 674 090,30 de lei și să semneze actul de predare-primire a lucrărilor îndeplinite.

A relevat că, la data de 26 septembrie 2018, Radu Demcenco, administratorul procedurii de insolvență SRL „Vexolding”, a recepționat pretenția privind semnarea actului de predare-primire și eliberarea facturii fiscale pentru suma transferată în mărime de 1 674 090,30 de lei, care a rămas ignorată.

A solicitat reclamantul SRL „Bayro” obligarea SRL „Vexolding” de a elibera factura fiscală pentru suma de 1 674 090,30 de lei, pentru confecționarea și montarea depozitului, în conformitate cu contractul de antrepriză nr. 0818/15 din 21 august 2015 privind construcția imobilului și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru a fost admisă acțiunea depusă de SRL „Tripav”, denumire schimbată în SRL „Bayro” și a fost obligată SRL „Vexolding” de a elibera SRL „Bayro”, factura fiscală pentru suma de 1 647 090,30 de lei, pentru confecționarea și montarea depozitului conform contractului de antrepriză nr. 0818/15 din 21 august 2015, în temeiul art.117 alin.(1) Cod fiscal, totodată fiind obligată SRL „Vexolding” de a semna actul de primire-predare a lucrărilor îndeplinite pentru suma de 1 647 090,30 de lei, pentru confecționarea și montarea depozitului conform contractului de antrepriză nr. 0818/15 din 21 august 2015 și a fost încasată de la SRL „Vexolding” în beneficiul SRL „Bayro” taxa de stat în sumă de 200 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, la 01 septembrie 2020 și la 23 octombrie 2020 a declarat apel lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Vexolding” în proces de lichidare, Radu Demcenco, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 23 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitate „Vexolding” în proces de lichidare, Radu Demcenco, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

La 12 noiembrie 2021 SRL „Bayro”, reprezentat de avocatul Veaceslav Jarovlea a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe, pe care o consideră întemeiată și legală.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel la emiterea deciziei nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și anume prevederile art. 117 și 108 Codul fiscal, dar a aplicat prevederile Legii insolvenței, care nu trebuiau să fie aplicate. A susținut că aprecierea probelor de către instanța de apel a fost arbitrară și erorile comise au dus la încălcarea drepturilor sale garantate de Codul fiscal.

La 26 noiembrie 2021, în adresa intimatului și a intervenientului accesoriu a fost expediată copia cererii de recurs depusă de SRL „Bayro” cu înștiințarea despre

necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 194).

Până la data examinării recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința, prin care intimații să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost expediată în adresa părților la 27 septembrie 2021 (f. d. 183).

Astfel, recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 12 noiembrie 2021, adică în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 22 decembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul declarat și de a menține decizia instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

În cadrul examinării cauzei s-a stabilit că la 21 august 2015, între SRL „Vexolding” în calitate de antreprenor și SRL „Tripav” (actualmente SRL „Bayro”) în calitate de beneficiar, a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 081815 privind construcția unei hale în sat. Seliște, r-nul Orhei.

Conform pct.2.1 al contractului menționat supra, costul lucrărilor constituie suma de 1 650 000 de lei, echivalentul a 78 200 de euro (f.d.9-14), fiind stabilit de către părțile semnatare ale contractului, prin Acordul adițional nr.3 din 27 decembrie 2015, termenul limită de executare a lucrărilor, până la 05 februarie 2016 (f.d.15).

Astfel, relațiile de antrepriză între părți au avut loc în perioada anilor 2015-2016, fiind construite câteva imobile, fapt demonstrat prin procesul-verbal de recepție finală din 28 decembrie 2015 și acte de primire-predare a lucrărilor, și anume actul din 15 februarie 2016, semnat unilateral de către SRL „Vexolding” și actul din 15 aprilie 2016, semnat unilateral de către SRL „Tripav”.

În acest sens, SRL „Bayro” a solicitat obligarea SRL „Vexolding” de a elibera factura fiscală pentru suma de 1 674 090,30 de lei, pentru confecționarea și montarea depozitului conform contractului de antrepriză nr. 081815 din 21 august 2015 privind construcția imobilului și încasarea cheltuielilor de judecată.

Conform art. 117 alin. (1) Codul fiscal, subiectul impozabil care efectuează o livrare impozabilă pe teritoriul țării este obligat să prezinte cumpărătorului (beneficiarului) factura fiscală pe livrarea în cauză. Prezentarea facturii fiscale se efectuează la momentul apariției obligației fiscale, stabilit prin art.108, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul cod. Factura fiscală nu se eliberează pentru livrările impozitate conform art.104 lit. a).

Conform art.108 alin.(8) Codul fiscal, serviciile prestate care determină plăți succesive, precum servicii de construcție-montaj, consultanță, cercetare, expertiză și alte servicii similare, sânt considerate efectuate la data la care sânt întocmite procesele-verbale de predare-primire a lucrărilor și alte documente similare, pe baza cărora se stabilește livrarea serviciilor, sau, în funcție de revederile contractuale, la data acceptării lucrărilor de către beneficiar.

Reieșind din prevederile legale menționate, Colegiul lărgit menționează că factura fiscală urma să fie eliberată SRL „Bayro” la data livrării, stabilită conform prevederilor normelor citate supra, adică în anul 2016, însă factura fiscală nu a fost eliberată de organele de conducere a intimatei de la acea vreme, prin urmare, intervine răspunderea reclamantei/recurente pentru recuperarea prejudiciului cauzat.

Astfel, SRL „Bayro” a expediat în adresa companiei debitoare o pretenție, care la data de 26 septembrie 2018, a fost recepționată de către Radu Demcenco, administratorul procedurii de insolabilitate SRL „Vexolding”.

Tot din actele cauzei rezultă că pe parcursul examinării cauzei prin decizia Agenției Servicii Publice privind înregistrarea modificărilor din 29 iunie 2020, a fost schimbată denumirea SRL „Tripav” în SRL „Bayro” (f.d.105).

De asemenea, s-a stabilit că din 19 mai 2017, intimatul SRL „Vexolding” s-a aflat în perioadă de observație, iar prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 03 iulie 2017, în conformitate cu art.134 alin.(1) lit.b) din Legea insolabilității, având în vedere lipsa totală a bunurilor în masa debitoare care ar asigura desfășurarea procesului de insolabilitate, cuantumul datoriilor față de creditorii constituia suma de 337 400,68 de lei, inclusiv față de stat 52 920,88 de lei, s-a admis cererea introductivă depusă de creditorul SRL „Viturin Logistic”, privind declararea debitorului SRL „Vexolding” în stare de insolabilitate, fiind intentat procesul de insolabilitate, prin instituirea procedurii simplificate a falimentului față de debitor; s-a constatat insolabilitatea debitorului SRL „Vexolding” și s-a intentat procesul de insolabilitate, prin instituirea procedurii simplificate a falimentului față de debitor, fiind desemnat în calitate de lichidator Radu Demcenco, ultimul fiind obligat să notifice toți creditorii SRL „Vexolding” despre dreptul lor de a înregistra cereri de validare a creanțelor, în vederea întocmirii tabelului definitiv al creanțelor, termenul limită în acest sens fiind stabilit până la data de 21 august 2017 (f.d.55).

La 28 octombrie 2019, lichidatorul SRL „Vexolding”, Radu Demcenco a depus o cerere prin care a solicitat atragerea în proces, în calitate de intervenient accesoriu a Serviciului Fiscal de Stat, cererea respectivă fiind admisă, fiind atras în proces, în calitate de intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel just a stabilit că, prin prisma prevederilor art.117 și 108 alin.(8) din Codul fiscal, factura fiscală urma să fie eliberată recurentului în anul 2016, însă, ținând cont că, intimatul/pârât este în proces de

insolvabilitate, SRL „Bayro” urma să-și valorifice creanțele în strictă conformitate cu prevederile Legii insolvenței, prin formularea și depunerea în termenii prevăzuți de hotărârea de intentare a procedurii de insolvență, în cazul de față până la data de 21 august 2017, a unei cereri de admitere a creanței în temeiul art.140 alin.(1) din Legea insolvenței.

Or, conform prevederilor art.140 din Legea insolvenței, dacă are o creanță față de debitor născută anterior datei deschiderii procedurii, creditorul înaintează în scris creanța, indiferent de tipul ei, printr-o cerere de admitere a creanțelor adresată instanței de judecată care examinează cauza de insolvență a debitorului. Cererile de admitere a creanțelor se consemnează într-un registru, care se păstrează în instanță.

Cererea de admitere a creanței se depune în termenul stabilit în hotărârea de deschidere a procedurii sau în termenul indicat în notificarea administratorului provizoriu. Termenul-limită pentru creditori privind înregistrarea cererii de admitere a creanțelor în vederea întocmirii tabelului preliminar este de 30 de zile calendaristice, iar pentru întocmirea tabelului definitiv, de 45 de zile calendaristice de la data intrării în procedură. Excepție fac obligațiile fiscale al căror termen este de 90 de zile calendaristice de la data intrării în procedură.

Cererea de admitere a creanței trebuie făcută chiar dacă aceasta nu este stabilită printr-un titlu. Creanțele neconfirmate prin cerere de admitere a creanței nu se includ în tabelul definitiv al creanțelor și nu se satisfac conform procedurii stabilite de prezenta lege.

Creanțele incluse în tabelul preliminar în baza cererilor scrise ale creditorilor nu se cer confirmate repetat prin cerere de admitere la includerea lor în tabelul definitiv. Creanțele incluse în tabelul preliminar cu titlu provizoriu fără drept de vot, în baza datelor din evidența contabilă a debitorului, și nesustținute ulterior în termen de către creditor prin cerere de admitere a creanței nu se includ în tabelul definitiv al creanțelor și se consideră nevalidate.

Creanțele neajunse la scadență se consideră scadente din momentul intentării procesului de insolvență. Creanțele sub condiție la data deschiderii procedurii vor fi îndreptățite să participe la distribuiri de sume în măsura permisă de prezenta lege.

Se consideră sub condiție și creanțele care pot fi valorificate împotriva debitorului numai după executarea unui debitor principal.

Sub incidența prezentului articol cad și creanțele întemeiate pe hotărâri judecătorești sau pe hotărâri arbitrale irevocabile, sau pe titluri executorii.

Astfel, instanța de apel just a remarcat că, deoarece creanța recurentului SRL „Bayro” are un caracter pecuniar, aceasta urma să fie confirmată judiciar prin aplicarea mecanismelor prevăzute de art.144 din Legea insolvenței.

În acest context, instanța de recurs consideră că instanța de apel corect a reținut că, recurentul SRL „Bayro” a fost notificat despre intentarea procesului de insolvență față de SRL „Vexolding”, fapt confirmat de către reprezentantul acesteia în cadrul examinării cauzei în fond și prin urmare reclamantul/intimat trebuia să respecte procedura stabilită în Legea insolvenței, or, recurentul SRL „Bayro” nu a formulat careva cereri privind validarea creanțelor și nu a solicitat introducerea acestora în tabelul definitiv al creanțelor debitorului SRL „Vexolding”

până la data specificată în hotărârea Curții de Apel Chișinău din 03 iulie 2017, adică până la data de 21 august 2017 (f.d.55 verso), iar în anul 2018, după expirarea tuturor termenelor, s-a adresat cu cerere privind eliberarea facturii fiscale, fapt ce încalcă drepturile și interesele altor creditori.

Mai mult, conform art. 113 alin.(2) din Legea insolvenței, odată cu intentarea procedurii de insolvență începe un nou exercițiu financiar. Primul exercițiu financiar este incomplet și durează până la sfârșitul anului fiscal.

Prin urmare, temeinic și legal instanța de apel a ajuns la concluzia că soluția primei instanțe privind admiterea pretenției reclamantei cu privire la obligarea eliberării facturii fiscale este una neîntemeiată, neavând careva temei legal, fiind imposibilă eliberarea facturii fiscale de către persoana juridică insolventă, după scurgerea unei perioade îndelungate de la data livrării, în alt an, fiind datată cu anul 2016 pentru lucrările efectuate în această perioadă, or, factura fiscală se eliberează doar pentru anul curent.

În această ordine de idei, constatându-se cu certitudine că, recurentul SRL „Vexolding”, se află în procedură de insolvență, intimatul SRL „Bayro” urma să înainteze cereri privind valorificarea creanțelor sale pecuniare în termenul stabilit de către instanța de insolvență, or, drepturile recurentului urmau să fie valorificate în strictă conformitate cu Legea insolvenței, prin formularea și depunerea în temeiul prevăzută de hotărârea de intentare a procedurii de insolvență, a unei cereri de admitere a creanței în temeiul art.140 alin.(1) al Legii insolvenței.

În consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel temeinic și legal a ajuns la concluzia casării hotărârii primei instanțe și emiterii unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depuse de SRL „Bayro” privind obligarea SRL „Vexolding”, în proces de lichidare de a elibera factura fiscală și de a semna actul de primire-predare a lucrărilor de construcție.

Astfel, sunt neîntemeiate și nu pot fi reținute argumentele recurentului cu privire la aceea că acțiunea depusă nu are caracter patrimonial și nu poate fi aplicabil cazului dat prevederile Legii insolvenței.

Cu referire la argumentele recurentului invocate în recurs, Colegiul lărgit consideră nu pot fi reținute de către instanța de recurs, deoarece se combat cu cele invocate supra și se axează asupra circumstanțelor care au fost constatate și elucidate pe deplin de instanța de apel, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și a normelor de drept material.

Instanța de recurs apreciază că decizia instanței de apel cuprinde examinarea chestiunilor în fapt și în drept cu aplicarea corectă a cadrului legal, ce guvernează raportul material litigios, astfel încât fiind asigurată securitatea juridică ce garantează previzibilitatea atât a conținutului regulii de drept, cât și a aplicării sale.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Bayro”, reprezentată de avocatul Veaceslav Jarovlea.

Se menține decizia din 23 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Bayro” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vexolding”, intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat cu privire la obligarea eliberării facturii și semnării actului de primire-predare.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru